



Blogien historia

Internet on muodostunut historian ammattilaisille ja harrastajille jokapäiväiseksi toimintaympäristöksi. Nettelehdet ovat jo arkipäivää kuten tämänkin lehden eittämätön suosio osoittaa. Netin käytön uusimmat piirteet ovat kuitenkin vielä tuntemattomia eikä hyötykäyttö historiantakaan näkökulmasta seuraa ajan ilmiöitä.

Blogi on netin uusimpia supersuosittuja ilmiöitä. Olen varma, että moni lukijoista ihmettelee, mikä ihmeen blogi? Ja mitä hyötyä siitä voisi olla historioista kiinnostuneille? Miksi historiaa harrastavan tulisi blogata?

Miten blogit saivat alkunsa ja nimensä?

Vastikään Millenium-palkinnon saanut [Tim Berners-Lee](#) (CERN) alkoi pitää loppuvuodesta 1992 listaa kaikista uusista saiteista sitä mukaa kun ne tulivat saataville "online". Vanhin NCSA:n [The National Center for Supercomputing Applications' (University of Illinois)] arkistoitu "What's New" -lista saiteista on kesäkuulta 1993, jolloin myös internetselaimiin erikoistunut yhtiö Netscape ryhtyy kokoamaan "mitä uutta -listaa". Ratkaiseviin käänteisiin blogien esihistoriassa kuuluu myös se, että syyskuussa 1997 [Slashdot](#) julkaisi sivustoaan, joka lupasi tarjota "uutisia nörteille", siis tietoa uutuuksista tietokoneista ja niiden verkkokäytöstä innostuneille.

Vuonna 1997 Internet oli jo täynnä kotisivuja (home page) ja ensimmäisiä kaupallisia portaaleja rakennettiin. Vuoden lopulla uudenlainen verkkokäyttäytyminen ja -käytäntö sai oman kutsumanimensä. [Jorn Barger](#) käytti ensimmäisenä termiä "weblog" (suom. veppilokikirja) joulukuussa 1997. Siitä tuli pysyvä ilmaus.

[Infosiftn](#) päätoimittaja [Jesse James Garrett](#) alkoi vuonna

1998 listata "toisia samankaltaisia saitteja" [engl. "site" eli blogin sijoituspaikka tai asema Internetissä] sitä mukaa kun hän törmäsi niihin surffaileksaan ympäri nettiä.

Marraskuussa 1998 Garrett lähetti tämän listansa Cameron Barretille, joka julkaisi listan yhä ilmestyvässä nettijulkaisussa nimeltään [Camworld](#). Se sai "saittien" pitäjät lähettämään oman URL-osoitteensa Barretille. Vuoden 1999 alussa listalla oli 23 "weblogia".

Yhtäkkiä yhteisö laajeni, sillä Cameronin listaa oli helppo seurata. [Peter Merholz](#) ilmoitti alkuvuonna 1999, että hän alkaa kutsua ilmiötä "weblog" nimellä "wee-blog". [to wee=käydä pissalla. Sanakirjan mukaan: "To wee is often used by young children or when you are talking to them but it's also used colloquially by adults in very informal situations".]

Tästä ilmaisusta syntyi lyhennys "blog" ja sen päätoimittaja "blogger".

Bloggauksen maailma kasvoi nopeasti. Alkuvuonna 1999 Brigitte Eaton perusti listan, jolle yritettiin kerätä kaikki maailman blogit. Syntyi [Eatonweb Portal](#). Listalle mukaan pääsemiselle oli yksi kriteeri: weblogin piti koostua päivätyistä kirjoituksista ("dated entries"). Bloggaajat ("webloggers") aloittivat silloin keskustelun ja väittelyn siitä mikä "weblog" oikeastaan on, eikä keskustelu ole sen jälkeen lakannut. Eatonin määritelmä päti, koska Eatonweb Portal oli kattavin kokoelma weblogeja.

Nopea kasvu vain kiihtyi, kun vuoden 1999 heinäkuussa syntyi satoja uusia weblogeja aikaansaanut "rakenna-oma-weblogisi" -väline [Pitas](#).

Elokuussa [Pyra](#) julkaisi oman välineistönsä nimeltään Blogger, ja [Groksoup](#) pani alulle omansa. Weblogien luomisen helppous johti räjähdysmäiseen kasvuun.

Helmikuussa (12.2. 1999) Jeff A. Campbell oli perustanut oman sivustonsa nimeltä [VelociNews](#), jossa yritettiin ratkoa oman blogin perustamisen ongelmia ja vuoden lopulla [Dave Winer](#) sai aikaiseksi ohjelman [Edit This Page](#). Nämä palvelut olivat ilmaisia, ja kaikkien tavoitteena oli antaa yksilölle

mahdollisuus helposti perustaa oma webloginsa. Dave Winerin monista yhtiöistä [Userland](#) oli alkanut jo huhtikuussa julkaista [Scripting News](#) -sivustoa. Saitti- ja blogisisällön tuottamiseen tarkoitettua softwarea hän julkaisi mm. nimillä [Manila](#) ja [Radio Userland](#).

Blogien luonne

Kuten blogien historiaa kirjoittanut Rebecca Blood on todennut, ensimmäiset weblogit olivat oikeastaan linkkilistoja. Ne sisälsivät vaihtelevassa määrin linkkejä, kommentaareja, henkilökohtaisia ajatuksia ja esseitä. Ennen näiden palvelujen syntyä weblogeja saivat pystyyn oikeastaan vain ne, jotka osasivat rakentaa saitin. Weblogin pitäjän piti opetella koodaamaan webloginsa HTML-kielellä ja monet rakensivat omaansa atk-alan pitkän työpäivän jälkeen vapaaehtoisesti. Kuten monissa muissakin tekniikan kehityksen vaiheessa, asialla olivat entusiastit.

Monet nykyisetkin weblogit ovat oikeastaan muunnelmia noista varhaisista. Ne seuloivat ja etsiintyivät vähän tunnettuihin mutta kiintoisiin nurkkauksiin Internet-maailmassa ja kommentoivat sellaisia uutisia ja artikkeleita, jotka ovat huomion arvoisia. Sellaisia voivat myös historianharrastajat ja -ammattilaisetkin kehittää.

Linkkien listauksiin liittyy usein blogin päätoimittajan kommentaari. Niissä kiinnitetään huomiota esiin nostetun artikkelin hyviin ja huonoihin puoliin, ja tarjotaan uusia tarpeelliseksi katsottuja faktoja tai sitten yksinkertaisesti annetaan oma näkemys tai mielipide kyseisestä kirjoituksesta. Sarkasmi, ironia ja muut tyyllilajit ovat usein käytössä, vaikka tietysti joskus riittää oman jyrkän ei:n ilmoittaminen.

Oleellista varhaisille weblogeille oli tiiviys. Erityisesti linkkien kommentaari oli jo tilapulan vuoksi tiivistettävä jopa siihen saakka, että siitä tuli monille eräänlainen tyylikeino. Jos aihetta oli pidempään kommentaariin, siitä tehtiin oma erillinen esseensä.

Näin varhaiset weblogin pitäjät olivat eräänlaisia Internetin tutkimusmatkailijoita, jotka surffasivat esimatkaajina kyberavaruudessa ja välittivät tietoa mielenkiintoisimmista,

tärkeimmistä ja typerimmistä ilmiöistä niistä muille kiinnostuneille.

Oleellista on se, että he olivat osallistumassa ja luomassa uutta mediaa. Internet on tässä mielessä kaikkein demokraattisin media, avointa julkisuutta. Mielipiteen esittäminen ja väittelykin on osa demokraattista keskustelua, jonka pelisäännöt ovat rakentuneet käytännössä.

Bloggareilta ei ole puuttunut rohkeutta huomautella suuristakaan asioista. Siinä mielessä blogit muodostavat mahdollisuuden demokraattiseen ja riippumattomaan mediaan, jonka nopeus ylittää nykyisellään lähes kaiken muun median. Tämä nähtiin esimerkiksi Irakin sodan aikana, jolloin sotapropagandan uutiset ammuttiin alas nimenomaan blogeissa ja uutissaittien keskustelupalstoilla.

Vuoden 1999 aikana osa blogeista alkoivat kehittyä itse asiassa jonkinlaisen nettilehden/journalin suuntaan. Muotona olivat silloinkin lyhyet artikkelit - jos katsoo aikakauslehtien kehitystä, ne alkoivat samaan aikaan lyhentämään omia artikkeleitaan, mistä niitä muuten kritikoitiin "sillisalaatti"-luonteensa vuoksi.

Toinen kehityssuunta oli toisten blogien henkilökohtaistuminen. Sitä voisi kutsua subjektiivisten blogien synnyksi. Ne alkoivat kirjata ylös usein useita kertoja päivässä bloggareiden omia ajatuksia päivän työstä, viikonlopuista ja reflektioista toisten kirjoittajien aikaansaannoksiin. Bloggaajat alkoivat verkottua linkittämällä omat kommenttinsa toisten kommentteihin: syntyi julkinen keskustelupiiri tai verkosto, jonka puitteissa järjestettiin myös tapaamisia.

Myös kaveripiirien oli helppo kommentoida edellisen tai tulevan illan tapahtumia blogien kautta. Tällaisten kolmesta viiteen blogiin koostuvista verkostoista, joissa kehuttiin ja haukuttiin tasaveroisesti, oli siemen myös eräänlaisen bloggareiden sisäisen tähtijärjestelmän syntyyn: tietyistä kirjoittajista tuli henkilökultin kohteita. Näiden kulttihenkilöiden määrä kasvoi tietysti sitä mukaan kun bloggareiden piiri kasvoi. Kun sitten blogilistoja syntyi, nämä olivat ikään kuin pakollista kauraa uusien blogien reunoilla,

josta entistä useammin löytyivät linkit "muihin weblogeihin".

Varhaiset tarkkailijat seurasivat kiinnostuneina tämän yhteisön syntyä, jossa uudet tulokkaat viittasivat ja reagoivat niihin blogeihin, joita he lukivat useimmin ja jotka sitoivat itsensä näin kehittyvään yhteisöön linkkaamalla nämä blogit omassa blogissaan. Sosiologisesti (Maffesoli mielessään) voisi sanoa, että kyse oli oman heimon tunnistamisesta ja samastumisesta sekä kiinnittymisestä näin muodostuneeseen heimoon. Kyse on siis eräänlaisesta identiteetin muodostamisesta (löyhässä mielessä).

Blogien suosion kasvu perustui vapauteen. Niiden perustaminen oli helppoa, eikä niitä rajoittanut juuri mikään: ohimenevä ajatus, laaja essee, lapsuuden kokemukset, kuvat, reflektiot Internetistä ja sen ulkopuolelta - kaikki oli mahdollista sijoittaa omaan blogiin.

Tälle henkilökohtaiselle bloggaamiselle täydennykseksi syntyi heinäkuussa 1999 eräänlaisen kollektiivibloggauksen mahdollistava [Metafilter](#). Siinä annettiin ensiksi viitattavan saitin "urli" (URL-osoite), toiseksi oman kirjoituksen ("entry") otsikko ja kolmanneksi tilaa omalle kommentille ("commentary"). Näin ohjelman muoto loi järjestelmän: kyse on linkeistä muihin Internetin kohteisiin ja niiden kommentaatiosta.

Toinen bloggausohjelma Blogger ei tehnyt samanlaista rajoitusta. Monet ihmiset olivat valmiita luopumaan surffaamisen tuomasta rasituksesta ja tyytyivät esittämään oman mielipiteensä ilman sitä. Teksti ja mielipide syntyi ilman ylös kirjattua reflektiotakin Internetin maailmaan.

Juuri tämä kehityssuunta merkitsi siirtymää "filtteri-tyylistä" "nettilehti- tai nettipäiväkirjatyyliin" (englannin kielinen ilmaisu yhdistää nämä sanotte termillä "journal-style").

Julkisuus on nykyisin valinnut puolensa termikiistassa: se preferoi weblogeista puhuttaessa "nettipäiväkirjaa" juuri sen vuoksi, että se on ensimmäinen assosiaatio nykytyylisistä blogeista. Yksilöllistyminen näkyy tässäkin.

Mutta on selvää, että sekä filtteri- että journalityyli ovat

elossa ja voivat hyvin. Blogi on tyylinäkökulmasta katsoen varsin helposti muokattavissa oleva käsite.

Blogityyliä määritelmät

Blogin määritelmä voidaan tehdä varsin yksinkertaiseksi:

Blogi on saitti, jota päivitetään säännöllisesti siten, että uusi materiaali sijoitetaan sivun ylälaitaan.

Valitettavasti mainittua filtturityyliä, siis sitä alkuperäistä, itse blogin käsitteen luonutta blogikäytäntöä tämä myöhempi blogin yleismääritelmä ei kunnolla avaa. Siksi ei ole ihme, että määritelmä on jatkuvien kiistojen ja väittelyjen kohde.

Filtterityylin (linkki ja sen kommentaari) edustajat eivät sulata helposti sitä, että journalistikommentaari-tyyli (=päivittäiskommentaarit) on saanut jalansijaa ja ohittanut yleisyydessä heidät.

Molemmat tyylisuunnat ovat varmasti tarpeen:

filttarikommentaarit antavat informaatiota ja tarjoavat nettiseikkailuja niille, joilla ei ole aikaa tai halua tehdä sitä itse. Internet on niin laaja, ettei se voi olla kaikille tuttu. Nämä filttarikomentoijat ovat siksi tärkeitä ystäviä verkosta kiinnostuneille. Filttarikomentoinnilla voi olla myös poliittista merkitystä, sillä ne voivat [minun mielestäni parhaimmillaan] kehittyä mediakritiikiksi ja "tutkivaksi bloggaukseksi", joka rinnastuu jopa tutkivaan journalismiin.

John Hiler kirjoittaa artikkelissaan "[Blogosphere: the emerging Media Ecosystem. How Weblogs and Journalists work together to Report, Filter and Break the News](#)" kolmesta blogien tarjoamasta oppitunnista journalistille. Ensinnäkin blogit voivat olla todellakin se väylä jossa "ylittävät uutiskynnyksen". Siksi esimerkiksi journalistien olisi syytä ottaa haltuunsa tämäkin median muoto. Opetus kaksi on se, että joistakin bloggareista todella tulee amatöörijournalisteja, josta seuraa uniikkeja eettisiä haasteita. Kolmanneksi on oltava realistinen: suurin osa bloggareista on enemmänkin kolumnisteja kuin journalisteja isolla J:llä.

Journalistikommentaarit voivat rakentaa ajatuksistaan ja reflektioistaan haluamansa verkoston, jota lukijoiden on

mukavaa seurata. Yllättävää kyllä monet bloggaavat poliitikot (esim. Alexander Stubb ja jo lopettaneet Anneli Jäätteenmäki sekä Rosa Meriläinen), ovat valinneet tämän tyylin ennen filtterikommentointia, jonka luulisi olevan käytännöllinen tapa reagoida yhteiskunnassa julkisiin asioihin.

Ehkä journalistikommentaarien selkeästi ja käytännöllisesti myös Internetin ulkopuolelle sijoittuva luonne on vienyt poliitikkomme tällaiseen ratkaisuun. Filtterikommentointi jää väistämättä Internetin sisälle, Internetin julkisuuspiiriin.

Filtterityylinen blogi on kommentoissaan Internetin julkisuuspiiriin ensisijaisesti viittaava intertekstuaalisuutta hyväksi käyttävä saitti, jota päivitetään säännöllisesti siten, että uusi materiaali sijoitetaan sivun ylälaitaan

Journalistityylinen blogi on kommentoissaan joko kirjoittajan henkilökohtaiseen kokemuspiiriin tai sen ulkopuolelle - mukaanlukien Internet - ensisijaisesti viittaava saitti, jota päivitetään säännöllisesti siten, että uusi materiaali sijoitetaan sivun ylälaitaan

Näin blogikäsitteen kehityksen aloittanut ja siihen keskeisesti vaikuttanut filtterityyli on itse asiassa erikoistapaus journalistityylisestä bloggauksesta.

Molemmilla bloggaustavoilla on seurauksensa. Netissä surffaaminen ja tekstin tuottaminen kehittää luku- ja kirjoitustaitoa ja laajentaa henkilökohtaisia intressipiirejä. Se luo väistämättä yhteisöllisyyttä jopa niille jotka lukijoiden toivossa pitävät yllä "vihabloggausta." Ajatusten jakaminen kokemastaan, näkemästään, kuulemastaan ja lukemastaan on paitsi hauskaa myös hyödyllistä. Sellaista pitää tukea.

Historiablogi toteen

Lokakuussa 2003 Association of Internet Researchers - konferenssissa Torontossa esitettiin paperi, jonka takana oli School of Library and Information Science at Indiana University jatko-opiskelijoita. [Blogitutkimus](#) tuli siihen

johtopäätöksiin, että "haippi" ("hype") blogien ympärillä on liioteltua. Blogeilla tulee olemaan vain vaatimattomia pitkäkeston sosiaalisia ja intellektuaalisia seurauksia. Se ei tarkoita, etteikö niillä olisi tilaa ja kysyntää. Blogien lukumäärä lasketaan nykyisin miljoonissa, tunnetuimmat blogit saavuttavat jatkuvasti kymmeniä ja jopa satoja tuhansia lukijoita jokaiselle artikkelilleen. Monet maailman tunnetuimmista kolumnisteista ovat nykyään myös bloginpitäjiä.

Verkossa toimivien ihmisten kanssakäymistä korostavat blogit ovat ohittamassa perinteiset portaalit myös yrityskäytössä. Blogien kautta yritys voi saada kaipaamaansa palautetta, mikä portaaleissa ei kovin hyvin toteudu, vaikka keskustelupalstoja sinne on rakennettukin. Blogit soveltuvat palautejärjestelmän ohella myös ideoiden kehittelyyn, kritiikin esittämiseen ja mielipiteiden vaihtoon, joita varten monet uusimmista blogipalveluista tarjoavat myös toimivan kommentaarimahdollisuuden.

Suomalaisiin blogeihin voit tutustua [Pinserin blogilistalla](#), johon keskitetysti on koottu suuri osa suomalaisista blogeista. Lähes tuhannen suomalaisen blogin maailma on aarre sosiaalishistorialle sellaisenaan.

Varsinaiset historiablogit sieltä puuttuvat. Siksi semmoisen perustaminen on järkevää. Uutisten, päivänkohtaisten ilmiöiden ja tapahtumien seurantaan nyt käytössä olevat nettilehtemme, historian ilmiöitä artikkelein Internetissä seuraava [Agricolan tietosanomat](#) ja [Ennen ja Nyt - Historian tietosanomat](#) ovat kuitenkin hieman kankeita ja hitaasti päivittyviä. Mikäli lukijoillamme riittää aktiivisuutta, olemme päättäneet perustaa [historiablogin](#).

Julistamme näin ensimmäisessä viestissä [Historiablogin](#) koordinaattorin paikan vapaaksi. Ilmoittautua voi allekirjoittaneelle joko yksin tai pienryhmänä. Ajatuksena on päivittää blogia lukijoilta tulevien viestien mukaisesti, mahdollisimman nopeasti. Koordinaattori tai koordinaattorit keräävät näistä sitten säännöllisesti päivittyvän blogin ja kehittää sen sisältöä yhteistyössä nettilehtien kanssa.

[Historiablogi](#) on rakennettu ilmaiseen blogipalveluun, jonka tarjoamat palvelut ovat käytännöllisiä ja hyvinkin riittäviä

päivittäiseen toimintaan. Toivottavasti ajatus saa tuulta siipiensä alle. Siinä olisi suomalaisittain jonkin verran jopa historian siipien havinaa.

Helsingissä 28.7. 2004

Jari Sedergren

päätoimittaja

LÄHTEITÄ: Yllä olevassa artikkelissa on lainattu ystävällisesti materiaalinsa käyttööni antaneen suomalaisen bloggaajan lisäksi laajalti seuraavia lähteitä:

- Barrett, Cameron: *Anatomy of the weblog*.
- Blockstar, *Timeline of Early Blogs*
- Blood, Rebecca: "weblogs: a history and perspective". 7.9.2000.
- Bonus, Sabrina (Indiana); Herring, Susan (Indiana University); Scheidt, Lois; Wright, Elijah: *Beyond The Unusual: Weblogs As Genre*
- Garret, Jesse James: *Infosift*. 22.11.1999.
- Timmermans, Tricia: *A Short History of Blogging*
- Wikipedia-ensyklopedian hakusana blogeista.

ENNEN JANYT
Historian tietosanomat